

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

Факультет філології
Кафедра слов'янських мов

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Теорія і практика перекладу**

Освітня програма Польська мова і література
Другий (магістерський) рівень

Спеціальність 035 Філологія
035.033 Слов'янські мови та літератури
(переклад включно), перша – польська

Галузь знань 03 Гуманітарні науки

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від “28” серпня 2018 р.

м. Івано-Франківськ - 2019

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Результати навчання (компетентності)
5. Організація навчання курсу
6. Система оцінювання курсу
7. Політика курсу
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Перекладацький практикум
Викладач (-і)	Бусіло Саманта Елжбета
Контактний телефон викладача	+38034 259 60 63
Е-mail викладача	certyfikatpolski@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очна (offline)
Обсяг дисципліни	Кредити ЄКТС: 6
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua/
Консультації	Очні консультації в день проведення лекцій/практичних занять відповідно із 13.15 – 16.00. Усі запитання можна надсилати на електронну пошту, що вказана в силабусі.
2. Анотація до курсу	
<p>Przedmiotem nauczania są podstawowe zagadnienia z zakresu translatoryki jako ważnej dziedziny komunikacji, związanej z funkcjonowaniem języka, koncepcje i typy przekładu, rodzaje ekwiwalencji, pojęcie nieprzekładalności, strategie i techniki tłumaczeniowe oraz historii tłumaczenia z uwzględnieniem specyfiki tłumaczeń tekstów ze względu na tematykę, funkcję tekstu w przypadku tłumaczeń ustnych i pisemnych.</p>	
3. Мета та завдання курсу	
<p>Celem nauczania przedmiotu jest kształcenie świadomości umiejętności przekładu tekstów z języka ukraińskiego na język polski oraz z języka polskiego na język ukraiński w odniesieniu do różnych koncepcji teorii przekładu. Celem studiów jest przygotowanie absolwentów do pracy w charakterze tłumacza w oparciu o znajomość języka ogólnego i specjalistycznego, m.in. ekonomiczno-prawnego, wykorzystywanego w firmach międzynarodowych, usługach, handlu, administracji państwowej i szkołach językowych, ponadto tłumaczeń tekstów naukowych i medycznych, a także literackich.</p>	
4. Результати навчання (компетентності)	
<p>Student potrafi</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić podstawowe pojęcia z teorii przekładu; • tłumaczyć teksty o różnym charakterze z języka polskiego na ukraiński, z języka ukraińskiego na język polski z zachowaniem zasady ekwiwalencji funkcjonalnej przekładu; • odpowiednio dobierać strategię przekładu w zależności od specyfiki gatunku tekstu; • wydobywać niezbędną informację z tekstu oraz przekazywać ją narzędziami językowymi zależnie od celu komunikacji; • tworzyć różne morfologiczne, składniowe, stylistyczne transformacje; • tłumaczyć nazwy własne, skróty, symbole, formuły z odpowiednikami w języku polskim; • korzystać z różnych słowników, korpusów językowych, banków danych, Internetu oraz innych źródeł. 	
5. Організація навчання курсу	
Обсяг курсу	
Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	24
Практичні	36

Самостійна робота			120		
Ознаки курсу					
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)		Нормативний / Вибірковий	
Перший	035 Філологія 035.033 Слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша – польська	Перший		Нормативний	
Тематика курсу					
Тема, план	Форма заняття	Література	Завдання, год.	Вага оцін- ки	Термін виконання
Temat 1. Definicje tłumaczenia. Typy tłumaczeń. Granice przekładalności.	Лекційне заняття	1, 2, 6, 8	1 опрацювати відповідні нау- кові джерела,	5	Упродовж семестру, згідно з розкладом занять. екзамен
Temat 2. Definicje tłumaczenia. Typy tłumaczeń: tekstowe, ustne konsekutywne i symultaniczne oraz ich specyfika.	Лекційне заняття	1, 2, 6, 8, 9	1 опрацювати відповідні нау- кові джерела,	5	Упродовж семестру, згідно з розкладом занять, екзамен
Temat 3. Kwalifikacje tłumacza. Predyspozycje tłumaczy ustnych i pisemnych. Etyka zawodowa tłumacza. Przepisy prawne dotyczące tłumaczeń.	Лекційне заняття	1, 2, 6, 8,	2 опрацювати відповідні нау- кові джерела,	5	Упродовж семестру, згідно з розкладом занять, екзамен
Temat 3. Granice przekładalności - językowe i kulturowe. Bilingwizm i bikulturyzm tłumacza. Subjęzyki i subkultury. Nieprzekładalność leksykalna, gramatyczna i stylistyczna.	Лекційне заняття	1, 2, 6, 8	2 опрацювати відповідні нау- кові джерела,	5	Упродовж семестру, згідно з розкладом занять, екзамен
Temat 4. Sposoby znajdowania ekwiwalentów obcojęzycznych dla wyrazów oznaczających zjawiska typowe dla społeczeństwa mówiącego danym językiem (nazwy geograficzne, kulinaria, terminy prawne, aluzje do kultury i języka).	Лекційне заняття	1, 2, 6, 8	2 опрацювати відповідні нау- кові джерела,	5	Упродовж семестру, згідно з розкладом занять
Temat 5. Technika przekładu. Rozumienie tekstu. Powiązanie z realiami i sytuacją.	Лекційне заняття	1, 2, 6, 8	2 опрацювати відповідні нау- кові джерела,	5	Упродовж семестру, згідно з розкладом занять, екзамен

Definicje znaczenia. znaczenie referencjalne i konotatywne, znaczenie wewnątrzjęzykowe.					
Temat 6. Ekwiwalencja, jej poziomy. Ekwiwalencja leksykalna, gramatyczna i stylistyczna. Problemy leksykalne. Polisemia i homonimia. Internacjonalizmy, neologizmy, słowa modne, luki leksykalne.	Лекційне заняття	1, 2, 6, 8	2 опрацювати відповідні наукові джерела,	5	Упродовж семестру, згідно з розкладом занять, екзамен
Temat 7. Techniki tłumaczenia bezpośredniego i pośredniego: a) zapożyczenia, kalki, tłumaczenie dosłowne; b) transpozycja, modulacja, ekwiwalencja.	Лекційне заняття	1, 2, 6, 8	2 опрацювати відповідні наукові джерела,	5	Упродовж семестру, згідно з розкладом занять, екзамен
Temat 8. Praktyczne zastosowanie tych technik w przykładzie różnego typu tekstów. Transkrypcja i transliteracja na przykładzie nazw własnych.	Лекційне заняття практичне заняття	1, 2, 6, 8	2 опрацювати відповідні наукові джерела, 2 зробити переклад тексту	5 5	Упродовж семестру, згідно з розкладом занять, екзамен Упродовж семестру, згідно з розкладом занять, екзамен
Temat 9. Proces przekładu. Etapy tłumaczenia. Sposoby przekazywania informacji: transformacja leksykalna, konkretyzacja, generalizacja. Transformacja gramatyczna na poziomie wyrazu, grupy wyrazowej, zdania, tekstu.	Лекційне заняття	1, 2, 6, 8	2 опрацювати відповідні наукові джерела,	2	Упродовж семестру, згідно з розкладом занять, екзамен
Temat 10. Redakcja stylistyczna tekstu (ze szczególnym uwzględnieniem stylu funkcjonalnego i innych cech charakterystycznych tekstu, np. elementów dialekta lub socjolektu). Przygotowanie	Лекційне заняття	1, 2, 6, 8	2 опрацювати відповідні наукові джерела,	2	Упродовж семестру, згідно з розкладом занять, екзамен

tekstu do druku. Korekta tekstu.					
Temat 11. Warsztat pracy tłumacza. Słowniki jednojęzyczne, wielojęzyczne, specjalistyczne, encyklopedie, leksykony. Błędy w słownikach. Korzystanie ze słowników.	практичне заняття	1	4 опрацювати корпус текстів та словник	2	Упродовж семестру, згідно з розкладом занять,
Temat 12. Korpusy językowe. Materiały własne: kartoteka specjalistyczna, teczki tematyczne. Samokształcenie.	практичне заняття	4	4 опрацювати корпус текстів та словник	2	Упродовж семестру, згідно з розкладом занять,
Temat 13. Tłumaczenie tekstów naukowych.	практичне заняття	1	12 зробити переклад тексту	5	Упродовж семестру, згідно з розкладом занять, екзамен
Temat 14. Tłumaczenie biznesowe, handlowe.	практичне заняття		12 зробити переклад тексту	5	Упродовж семестру, згідно з розкладом занять
Temat 15. Tłumaczenie tekstów prawnych.	практичне заняття	1, 4	10 зробити переклад тексту	5	Упродовж семестру, згідно з розкладом занять Упродовж семестру, згідно з розкладом занять
Temat 16. Tłumaczenie literackie.	практичне заняття	1	4 зробити переклад тексту	5	Упродовж семестру, згідно з розкладом занять
Temat 17. Tłumaczenie medyczne.	практичне заняття	1	10 зробити переклад тексту	3	Упродовж семестру, згідно з розкладом занять
Temat 18. Tłumaczenie techniczne	практичне заняття	1, 3	10 зробити переклад тексту	2	Упродовж семестру, згідно з розкладом занять
Temat 19. Tłumaczenie dyplomatyczne.	практичне заняття	1	10 зробити переклад тексту	4	Упродовж семестру, згідно з розкладом занять
Temat 20. Tłumaczenie tekstów z dziedziny turystyki, hotelarstwa.	практичне заняття	1	10 зробити переклад тексту	4	Упродовж семестру, згідно з розкладом занять
Temat 21. Tłumaczenie tekstów publicystyczno-dziennikarskich.	практичне заняття	5	8 зробити переклад тексту	2	Упродовж семестру, згідно з розкладом занять
Temat 22. Tłumaczenie tekstów religijnych.	практичне заняття	1	4 зробити переклад тексту	2	Упродовж семестру, згідно з розкладом занять
Temat 22. Tłumaczenie tekstów literackich.	практичне заняття	1, 20, 22, 34-37,		5	Упродовж семестру, згідно з розкладом занять
<u>Temat 23</u> Tłumaczenie ustne.			2		Упродовж семестру, згідно з розкладом занять

6. Система оцінювання курсу					
Загальна система оцінювання курсу	Оцінювання здійснюється за національною ECTS шкалою оцінювання на основі 100-бальної системи. (Див.: пункт „9.3. Види контролю” Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»). Загальні 100 балів включають: 50 балів за самостійну роботу; 50 балів за екзамен. https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2018/04/Polozhennia-pro-orhanizatsiiu-osvitnoho-protsesu-ta-rozrobku-osnovnykh-dokumentiv-z-orhanizatsii-osvitnoho-protsesu-%e2%84%96447-vid-24.07.2015r..pdf				
Вимоги до письмової роботи	Концептуально конкретне й емпірично верифіковане висвітлення питань, креативність рішень, творчий підхід.				
Практичні заняття	Оцінюються за п'ятибальною системою. Попередня підготовка до розгляду питань, активна участь у дискусії, творчий підхід до вирішення сформульованих завдань, написання есе, творчих робіт.				
Умови допуску до підсумкового контролю	Виконання усіх запланованих програмою дисципліни форм навчальної роботи, які підлягають контрольному оцінюванню. Мінімальна кількість балів для позитивного зарахування курсу – 50 балів				
7. Політика курсу					
<p>Згідно зі статтею 58 Закону України «Про вищу освіту», науково-педагогічні працівники ЗВО зобов'язані: забезпечувати викладання на високому науково-теоретичному і методичному рівні; дотримуватися норм педагогічної етики, моралі, поважати гідність осіб, які навчаються у ЗВО, дотримуватися в освітньому процесі академічної доброчесності та забезпечувати її дотримання здобувачами вищої освіти; розвивати в осіб, які навчаються у ЗВО, самостійність, ініціативу, творчі здібності; дотримуватися законів України, статуту та Кодексу честі ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2018/10/положення-про-запобігання-плагіату-у-ДВНЗ-Прикарпатський-національний-університет-імені-Василя-Стефаника.pdf)</p> <p>Підчас лекційних і практичних занять студенти поринуть в часи культури загалом й літератури зокрема епох Середньовіччя і Ренесансу.</p>					
1. Рекомендована література					

1. J. Pieńkos, Podstawy Przekładoznawstwa: od Teorii do Praktyki. Warszawa 2003
2. A. Pisarska, T. Tomaszewicz, Współczesne tendencje przekładoznawcze., Poznań 2004
3. J. Bogucki, Tłumaczenie wspomagane komputerowo., PWN, 2009
4. A. Jopek-Bosiacka Przekład prawny i sądowy, PWN 2007
5. R. Jedliński, Gatunki publicystyczne w szkole średniej, WSiP 1984
6. R. Lewicki, Przekład. Język. Kultura, UMCS, 2002
7. T. Tomaszewicz, Przekład audiowizualny, PWN, 2007
8. T. Tomaszewicz, Terminologia tłumaczenia, PWN, 2006
9. M. Tryuk, Przekład ustny środowiskowy, PWN, 2006
10. J. Pieńkos, Podstawy Przekładoznawstwa: od Teorii do Praktyki, Warszawa 2003
11. K. Lipiński, Mity przekładoznawstwa, Kraków 2004
12. K. Lipiński, Vademecum tłumacza, Kraków 2000
13. A. Pisarska, T. Tomaszewicz, Współczesne tendencje przekładoznawcze, Poznań 2004
14. O. Wojtasiewicz, Wstęp do teorii tłumaczenia, Warszawa 1992
15. K. Hejwowski, Kognitywno-komunikacyjna teoria przekładu, Warszawa 2004
16. Maciej Krzysztofiak, Przekład literacki we współczesnej translatoryce, Poznań 1996
17. Bednarczyk A., 2008, W poszukiwaniu dominanty translatorskiej, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa
18. Bogucki Ł., 2009, Tłumaczenie wspomagane komputerowo, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa
19. Warszawa
20. Krzysztofiak M., 1996. Przekład literacki we współczesnej translatoryce, Wydawnictwo Naukowe UAM, Poznań
21. Legeżyńska A., 1999. Tłumacz i jego kompetencje autorskie, Wydawnictwo Naukowe Warszawa
22. Nowicka-Jeżowa A., Knysz-Tomaszewska D., 1997. Przekład literacki. Teoria, historia, współczesność, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa
23. Tabakowska E., 2001. Językoznawstwo kognitywne a poetyka przekładu, Universitas, Kraków
24. Tomaszewicz T., 2007, Przekład audiowizualny, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa
25. Tomaszewicz T., 2006, Terminologia tłumaczenia, Wydawnictwo Naukowe UAM, Poznań
26. Tryuk M., 2007, Przekład ustny konferencyjny, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa
27. Tryuk M., 2006, Przekład ustny środowiskowy, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa
28. Stanisław Barańczak, Ocalone w tłumaczeniu, 1992
29. Karl Dedecius, Abecadło tłumacza, Kanon tłumacza 1986.
30. Balcerzan Edward, Literatura z literatury (strategie tłumaczy), 1998.
31. Balcerzan, E., Oprócz głosu, 1971.
32. Maciej Krzysztofiak, Przekład literacki we współczesnej translatoryce, 1996.
33. Pisarze polscy o sztuce przekładu 1440-1974. Antologia, 1977.
34. Maksym Stricha, Ukraiński chudożnij pereklad, 2006.
35. Problemy literaturoznawstwa i chudożnioho perekladu. Zbirnyk naukowych prac, 1998